

STD – 8

ગાલા

વિજ્ઞાન પ્રયોગપોથી

પ્રયોગ :-7

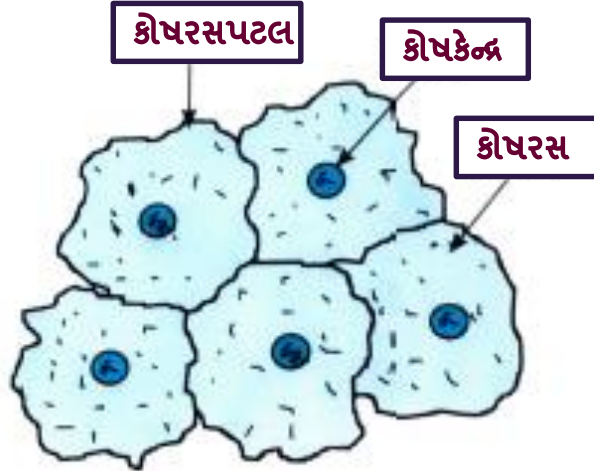
પ્રયોગ - 7

હેતુ:- ગાલના કોષોની સ્લાઈડ બનાવી તેનું માઈક્રોસ્કોપની મદદથી અવલોકન કરવું.

સાધનો:- દ્રશ્યપિક કે ચમચી, સ્લાઈડ, કવર સ્લિપ, બ્લોટિંગ પેપર, માઈક્રોસ્કોપ

પદાર્થો:- સૂક્ષ્મ દર્શક યંત્ર, આયોડિન અથવા મિથિલીન બ્લ્યૂ

આકૃતિ:-

» પ્રયોગ- પધ્ધતી

-
- ❧ (1) દ્રથપિક કે ચમચી ને ગાલની અંદરની સપાટી પર ઘસો.
 - ❧ (2) દ્રથપિક કે ચમચી પર ગાલની અંદરની સપાટીનું દ્રવ્ય એકઠું કરો.
 - ❧ (3) કાચની સ્લાઈડ પર પાણીનું ટીપું મૂકી તેમાં ચમચી પર એકઠું થયેલું દ્રવ્ય મૂકો.
 - ❧ (4) તેને આયોડિન કે મિથિલીન બ્લ્યૂ અભિરંજક વડે અભિરંજિત કરો.
 - ❧ (5) સ્લાઈડ પર કાળજીપૂર્વક કવરસ્લિપ એ રીતે મૂકો કે જેથી હવાના પરપોટા ન રહે.

 (6) વધારાનું પાણી તેમજ અભિરંજક બ્લોટિંગ પેપર વડે શોધી લો.

 (7) તૈયાર થયેલી સ્લાઈડનું માઈસ્કોપની મદદથી અવલોકન કરો.

» અવલોકન

ગાલની અંદરની સપાટીના પડમાં એકબીજા સાથે ગાઢ સંપર્કમાં રહેલા કોષો જોવા મળે છે.

» નિર્ણય

ગાલની અંદરની સપાટીના કોષોમાં કોષરસપટલ, કોષરસ અને કોષકેન્દ્ર છે. પરંતુ કોષદીવાલની ગેરહાજરી છે.

જ્ઞાનચક્રસણી

1. નીચેના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને તેનો ક્રમ-અક્ષર પ્રશ્નની સામે આપેલા ☐ માં લખો.

(1) સજીવનો મૂળભૂત રચનાત્મક એકમ કયો છે?

D

A. અંગ

B. તંત્ર

C. પેશી

D. કોષ

(2) સૌથી મોટો કોષ કયો છે?

B

A. મરધીનું ઈંડું

B. શાહમૃગનું ઈંડું

C. મનુષ્યના રક્તકણ

D. હાથીનો ચેતાકોષ

(3) કોને કોષના જીવંત ઘટક તરીકે ઓળખવામાં આવે છે?

- A. કોષરસ B. ધાનીરસ C. જીવરસ D. કોષકેન્દ્ર

C

(4) પ્રકાશસંશ્લેષણની ક્રિયા માટે વનસ્પતિમાં કઈ અંગિકા અગત્યની છે?

- A. કણાભસૂત્ર B. રિબોઝોમ C. હરિતકણ D. રંગસૂત્ર

D

(5) આદિકોષકેન્દ્રીય સજીવો કયા છે?

- A. મરઘી, શાહમૃગ B. ઉંદર, કીડી
C. અમીષા, પેરામીશિયમ D. બેક્ટેરિયા, નીલહરિત લીલ

D

2. ખાલી જગ્યા પૂરો.

(1) અમીબાને ખોરાકગ્રહણ અને ગતિ પ્રદાન કરવામાં ખોટા પગ મદદ કરે છે.

(2) નિશ્ચિત કાર્ય કરતા કોષોના સમૂહને પેશી કહે છે.

(3) કોષના મધ્ય ભાગમાં જોવા મળતી ગોળાકાર ઘટ્ટ સંરચનાને કોષકેન્દ્ર કહે છે.

(4) કોષકેન્દ્રને કોષરસથી અલગ કરતી રચના કોષકેન્દ્રપટલ છે.

- (5) કોષની રચનાના મૂળભૂત ઘટકો કોષરસપટલ, કોષરસ અને કોષકેન્દ્ર છે.
- (6) હરિતકણમાં હરિતદ્રવ્ય પ્રકાશસંશ્લેષણ ની ક્રિયા માટે આવશ્યક છે.

પ્રયોગ :-7

